

УДК 323.333(477):327[(477):(438)]«2013/2015»

Шевченко О. М.

аспірант

кафедра міжнародних відносин ОНУ імені І. І. Мечникова

к. 32, Французький бул., 24/26, м. Одеса-58, 65058, Україна

тел.: (380482) 633259

e-mail: oshevchenko90@mail.ru

ВПЛИВ ЄВРОМАЙДАНУ ТА ПОДАЛЬШИХ ПОДІЙ В УКРАЇНІ НА ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКІ ВІДНОСИНИ

Події в Україні зими 2013–2014 року, що отримали назву «Євромайдан», та подальша агресія Росії стали чинником, що вплинув на двосторонні відносини України з багатьма країнами. Зокрема ці події серйозно вплинули на двосторонні відносини з найближчим сусідом України — Польщею. Польщу довгий час називали адвокатом та головним лобістом України в ЄС. Події Євромайдану, з одного боку, підсилили цю роль Польщі, з іншого — поставили ряд викликів у двосторонніх відносинах. У статті автор аналізує вплив Євромайдану та подальших подій в Україні на двосторонні польсько-українські відносини.

Ключові слова: Україна, Польща, ЄС, Євромайдан.

Револьюційні події в Україні кінця 2013 — початку 2014 року серйозно змінили не тільки зовнішньополітичні розклади для України, але й вплинули на міжнародну ситуацію в Європі та цілому світі. Україна, яка десятиріччями вибудовувала рівномірні відносини між усіма сусідами, час від часу коливаючись від європейського вектору розвитку до російського та навпаки, тепер стикнулася з ситуацією, коли Росія анексувала Крим та послідовно підтримує війну на Донбасі, а ЄС та НАТО поводять себе досить пасивно, на наш погляд, не маючи змоги напряму надати допомогу країні, що не залучена в безпековий простір об'єднаної Європи. В такій ситуації Україна вимушена шукати варіанти побудови нових кіл безпеки навколо себе в майбутньому, для цього потрібно визначити, хто у новій міжнародній конфігурації зацікавлений в незалежній та сильній Україні і з ким Україна може розраховувати на подальшу тісну співпрацю та побудову безпекового простору, політичної, економічної інтеграції та інше. Для цього необхідний серйозний аналіз двосторонніх відносин України з найближчими сусідами та крупними європейськими та світовими країнами в критичний для України період, адже саме в такі, критичні періоди, реакція та діяльність країн є найбільш показовими, стає зрозуміло, чи дійсно та чи інша країна зацікавлена в існуванні незалежної та сильної України.

Враховуючи специфіку та новизну теми, автор використовує в роботі документи, тексти промов та архіви українських та польських ЗМІ. Так, використовувались матеріали, в тому числі документи, що були опубліковані в «Українській правді», крім того, був опрацьований архів «Польського радіо» та польського видання «Gazeta Wyborcza».

Відносини України з Польщею багато в чому зумовлюють європейську інтеграцію України, адже Польща традиційно, на нашу думку, є головним лобістом інтересів України в ЄС. Але ми розглядаємо Польщу та польсько-українські відносини значно більш глобально та широко, ніж лише в контексті членства в ЄС. Польща, на нашу думку, може стати основним союзником України на найближчі десятиліття і в союзі з нею Україна зможе гідно та сильно приймати економічні, соціальні та інші виклики XXI століття. Але для створення в стратегічній перспективі союзу з Польщею нам уже сьогодні потрібно глибоко вивчати відносини з цією країною — виокремлювати проблеми, шукати шляхи їх вирішення, та шукати нові можливості для укріплення двосторонніх польсько-українських відносин. Події Євромайдану серйозно вплинули на польсько-українські відносини, польське суспільство активно підтримувало революцію в Україні, але водночас переоцінювало українським суспільством власної історії знову підняло болючі історичні питання в польсько-українських відносинах. Таким чином, можемо говорити, що українська революція як відкрила нові перспективи, так і поставила нові виклики перед польсько-українськими відносинами, і ці перспективи та виклики треба ретельно вивчати, щоб зможти скористатися перспективами та мінімізувати проблеми, що можуть виникнути у нас з Польщею. В цьому і полягає актуальність та науковий інтерес у вивченні нових викликів, що поставили події Євромайдану, анексія Криму та подальші військові дії на території України у польсько-українських відносинах.

Варто згадати, що Польща була головним лобістом підписання Україною Угоди про Асоціацію і активно вела переговори та закликала обидві сторони до підписання Угоди в листопаді 2013 року на Вільнюському саміті Східного Партнерства [1]. При цьому Польща готова була навіть закрити очі на «справу Тимошенко», що була однією з основних перепон на шляху до підписання Угоди про Асоціацію та недотримання Україною багатьох інших умов ЄС для підписання Угоди. Врешті Польщі вдалося привести аргументи країнам-членам ЄС і європейська сторона була готова до підписання Угоди про Асоціацію уже в листопаді 2013 року в Вільнюсі. Але неочікувано для всіх в останній момент думку змінила українська влада, з чого і почалися масові акції протесту спочатку в Києві, а згодом — і по всій Україні.

Тим не менш, навіть після провалу підписання Угоди про Асоціацію польська сторона намагалася вмовити українську владу змінити своє рішення і дотриматися раніше досягнутих домовленостей. Так, уже після 21 листопада, за деякими джерелами, продовжити переговори з українською владою в закулісному режимі намагався экс-президент Польщі та учасник спеціальної моніторингової місії ЄС в Україні Александр Квасневський [3].

Перша критична точка масових заворушень в Україні після провалу підписання Угоди про Асоціацію настала в ніч на 30 листопада 2013 року, коли підрозділом «Беркуту» о четвертій ранку було жорстоко розігнано протестувальників. Серед інших постраждав також і польський журналіст Павел Пенъонжек, якому було розбито голову співробітником «Беркуту», та ще двоє громадян Польщі [4].

Уже зранку 30 листопада МЗС Польщі виступило із засудженням розгону Євромайдану [5], а в першій половині дня на Михайлівську площу, куди перемістився центр протесту, прибули посол ЄС в Україні, польський дипломат Ян Томбінський та посол Польщі в Україні Генрик Литвин [6].

1 грудня, коли центр протесту знову повернувся на Майдан Незалежності, а кількість протестувальників зросла до сотень тисяч, перед протестувальниками виступили зі словами підтримки колишній прем'єр-міністр Польщі, а на той момент польський опозиціонер Ярослав Качинський, ще один колишній прем'єр-міністр Польщі, євродепутат та экс-президент Європейського Парламенту Єжи Бузек та чинний віце-президент Європейського Парламенту, польський політик Яцек Протасевич [7]. Цей факт є цікавим тим, що на одній сцені та з єдиною метою у Києві виступили представники двох найбільших польських політичних сил, що конкурують між собою на внутрішньополітичній арені, — це члени «Громадянської платформи» Єжи Бузек та Яцек Протасевич та лідер партії «Право та справедливість» Ярослав Качинський. Ситуація цікава та показова тим, що наочно демонструє єдність головних політичних сил Польщі в питанні України, а це означає, що у випадку зміни влади в Польщі зовнішньополітичний вектор стосовно України залишиться незмінним.

З огляду на цей факт варто зазначити, що і українські політики різних партій та світоглядів завжди сприймали польських партнерів як безумовний авторитет та довіряли їм. Про це, серед іншого, свідчить той факт, що ще під час Помаранчевої революції 2004 року в переговорній групі між двома протиборчими сторонами був тодішній президент Польщі Олександр Квасневський, а під час подій Євромайдану, на початку 2014 року в переговорній групі був Міністр закордонних справ Польщі Радослав Сікорський.

Загалом, з перших днів революційних подій в Києві суцільну підтримку протестувальникам висловлювало окрім політиків і польське суспільство такими акціями, як вивішування прапорів України на вулицях Варшави та Вроцлава, освітлення вроцлавського стадіону та варшавського Палацу культури і спорту синьо-жовтими кольорами, різноманітні інтернет-акції та флешмоби та інші.

Також послідовно відчувалася підтримка польської влади. Так, коли протести перейшли в масову та активну фазу, польський міністр науки і вищої освіти Польщі заявила, що Польща готова надати 50 стипендій студентам, що будуть відраховані з українських вузів через їх участь у Євромайдані [8].

Ескалація конфлікту у другій половині січня 2014 року та перші жертви на вулиці Грушевського призвели і до більш жорсткої риторики від польських чиновників по відношенню до української влади. Так, почали з'являтися слова про можливі санкції відносно України, яких вимагав Майдан. Крім того, польські чиновники зауважували, що ніякого співробітництва не може бути, поки українська влада застосовуватиме силу до своїх громадян.

На початку лютого Польща прийняла на лікування чотирьох активістів, що були поранені під час зіткнень на Майдані [9]. В подальшому ця практика стала постійною.

21 лютого, під час найбільш драматичних та кривавих подій на Майдані, за посередництва Федерального Міністра закордонних справ ФРН Франка-Вальтера Штайнмаєра, керівника департаменту континентальної Європи Міністерства закордонних справ Французької Республіки Еріка Фурн'є та Міністра закордонних справ Польщі Радослава Сікорського в результаті багатогодинних переговорів була підписана Угода про врегулювання кризи між Президентом Віктором Януковичем та лідерами опозиції Арсенієм Яценюком, Віталієм Кличком та Олегом Тягнибоком [10]. Міністр закордонних справ Польщі Радослав Сікорський брав найбільш активну участь у переговорах та розробленні цього документу. Втім, де-факто цей документ так і не набув сили. Далі була втеча Януковича з України та прийняття Верховною Радою постанови «Про самоусунення Президента України від виконання конституційних повноважень та призначення позачергових виборів Президента України».

Коротко резюмуючи вплив та роль Польщі у подіях Євромайдану, можемо констатувати, що Польща з усіх європейських країн зіграла найбільшу роль в подіях Євромайдану, протестувальників підтримували як польські політики з різних таборів та різних рангів, так і польське суспільство. При цьому Польща не висловлювала підтримку жодному з опозиційних політиків, наголошуючи, що у ситуації, що склалась, винна як влада, так і опозиція, а підтримка Польщі стосувалася саме українського суспільства, протестувальників, що створили Революцію гідності. Крім того, ключову роль зіграв Радослав Сікорський, що домігся підписання Угоди про врегулювання кризи. Напевно, це допомогло уникнути ще більших жертв, адже за словами Карла Більдта та самого Сікорського, Янукович був готовий до застосування армії проти протестувальників [11].

Тому безумовно, в історію польсько-українських відносин Євромайдан має ввійти як одна з найбільш об'єднуючих два народи сторінок.

Якщо період Євромайдану сколихнув польсько-українські відносини, став початком нового етапу їх розвитку, то подальші події — анексія Криму Росією та війна на сході України стали випробовуванням для польсько-українських відносин. З однієї сторони, Польща для повноцінної підтримки України має жертвувати відносинами з Росією, а іноді — і з певними країнами Європейського Союзу. З іншої сторони — Україна повинна постійно доводити серйозність своїх намірів щодо реформ та європейської інтеграції та демонструвати гнучкість у болючих історичних питаннях, що після Євромайдану знову набули актуальність в польсько-українських відносинах.

Після втечі Януковича Польща однією з перших визнала нову українську владу та запевнила в підтримці реформ та європейської інтеграції. Та майже одразу почалася російська агресія в Криму. На початку березня 2014 року Польща скликала позачергове засідання ради НАТО [12].

Втім євроатлантична безпекова система не була здатна запобігти окупації частини держави, що не є членом НАТО.

Тому Польщі залишилось закликати своїх громадян виїхати з Криму, евакуювати звідти власне консульство та визнати дії Росії у Криму анексією.

Далі почалася ескалація конфлікту на Донбасі, і Польща однією з перших країн ЄС підняла тему санкцій проти Російської Федерації, втім в цьому питанні політичної ваги Польщі в ЄС поки що не вистачає і питання обсягу та термінів санкцій, що застосовуються проти Росії, залежать в більшій мірі від країн «старої Європи».

У травні 2014 року було оголошено про намір створити спільну україно-польсько-литовську військову бригаду. Угода про створення була підписана міністрами оборони трьох країн у вересні того ж року [13]. Метою бригади є обмін досвідом та допомога українським військовим силам в намаганні наблизитися до стандартів НАТО. Створення бригади саме у такому форматі є знаковою подією, адже відкриває простір подальшому розвитку військового співробітництва між трьома історично близькими країнами, що може стати першим кроком до створення європейського кола безпеки для України.

Однією з проблемних тем для Польщі стала евакуація етнічних поляків з Донбасу. Масова еміграція жителів Донбасу до Польщі почалася ще влітку 2014 року [14], а через півроку, зокрема, завдяки організованості місцевих етнічних товариств, було оформлене офіційне прохання до польського уряду, яке було почуте і в стислі терміни реалізоване. Так, у січні 2015 року було евакуйовано 178 поляків Донбасу [15].

У вересні 2014 року у зв'язку з обранням Головою Європейської ради подав у відставку голова уряду Польщі Дональд Туск. Він вступив у повноваження Голови Європейської ради 1 грудня 2014 року. Обрання поляка на високий європейський пост є плюсом для України, втім, на нашу думку, не варто перебільшувати повноваження Голови Європейської ради, усі рішення якого є не особистими, а колегіальними. В чомусь для України корисніше було б, якби пост Верховного представника ЄС у закордонних справах та політиці безпеки зайняв Радослав Сікорський, втім він зайняв пост Маршала польського Сейму, а головну зовнішньополітичну посаду ЄС зайняла італійка Федеріка Могеріні.

Новим Прем'єром Польщі стала однопартієць та соратник Дональда Туска, колишній Маршал Сейму Єва Копач. Втім, як ми зазначали раніше, внутрішньополітичні розклади Польщі не надто впливають на розвиток двосторонніх польсько-українських відносин.

У грудні 2014 року Президент України Петро Порошенко відвідав Польщу і в рамках візиту став першим в історії українським Президентом, що виступив у польському Сеймі. Порошенко виступив польською та англійською мовами, подякувавши полякам за простягнуту в критичний момент для України руку, заявив про відмову України від позаблокового статусу та торкнувся складної теми польсько-українських відносин, попросивши вибачення у поляків за трагічні помилки, що були в історії двох народів. Сейм та польські урядовці позитивно зустріли виступ Петра Порошенка.

Втім події Євромайдану та подальші військові дії на території України знову розворушили історичні протиріччя між поляками та українцями. І серйозна частина польського населення (хоча далеко не більшість) вважають, що Євромайдан був націоналістичним повстанням, з яким полякам не по дорозі, адже ставлення поляків до українських повстанців часів Другої світової війни, чії прапори та гасла активно використовувались на Євромайдані, завжди буде негативним. Є і частка націоналістично та шовіністично настроєних поляків, що вважають за можливе поширювати ідеї польського сепаратизму в Україні. Очевидно, ці тенденції не є масовими та критичними в польському суспільстві, тим не менш, закривати на них очі не можна, адже очевидно, що російська пропагандистська машина буде розповсюджувати подібні ідеї в своїх інтересах. Україні ж потрібно працювати і з цією часткою поляків, потрібно не тільки декларативно, але і справами впроваджувати історичний діалог між двома народами та історичне примирення. Адже те, що зараз є незначними іскорками, з часом може розгорітися у справжнє полум'я, контролювати яке ми не зможемо, і історія з Кримом це підтверджує. Тому, на нашу думку, є очевидною необхідність проведення постійних круглих столів між українськими та польськими науковцями, візити українських та польських істориків з лекціями відповідно до польських та українських вузів, написання статей у польських та українських ЗМІ про можливість історичного примирення, відкриття загальних пам'ятників за участю політиків обох країн і т. д.

На початку квітня 2015 року вперше в історії Президент Польщі виступив у Верховній Раді України. Броніслав Коморовський запевнив, що Польща простягає руку Україні і зробить все, щоб руку простягли й інші країни Західної Європи. Також важливою тезою польського Президента стало те, що без України не буде стабільної та безпечної Європи. Крім того, Коморовський підкреслив важливість контактів молодого покоління двох держав, зазначивши, що в Польщі навчаються 23 тисячі українських студентів. Президент Польщі також зазначив необхідність проведення реформ всередині України.

Окремо виділимо одну з тез Коморовського: «Протягом століть наші предки жили в одній країні — Речі Посполитій. Через короткозорість тогочасних еліт не була вона державою трьох рівноправних народів — польського, литовського і руського чи — сьогодні — українського. Однак пам'ятаємо, що у XVIII столітті ми заплатили за цю помилку страшну ціну, втративши нашу державу» [16].

Напевно вперше в історії україно-польських відносин Президент Польщі відкрито жалкує про втрату Речі Посполитої та називає її «нашою» державою у зверненні до українців. Послідовна політика Польщі по відношенню до України протягом усіх років незалежності, починаючи з 1991 року, впровадження «карт поляка», лівову частину яких отримують українці, заснування проекту «Східне партнерство», активна участь у подіях Євромайдану, створення україно-польсько-литовської військової бригади — усі ці факти говорять про глибоку та стратегічну зацікавленість Польщі в Україні. І тут приєднання України до європейських структур може бути

лише першим кроком в інтеграції України та Польщі. В умовах, коли буде поглиблюватися економічна та соціальна криза в країнах «Старої Європи», передумови чому уже є очевидними, та буде постійна загроза в тому чи іншому вигляді від Росії, а в майбутньому можливо і від країн арабського світу, виникає підґрунтя для більш глибокої інтеграції країн Східної Європи, найбільшими з яких є Польща, Україна та Білорусь.

Це перспектива стратегічна, але уже зараз Україна своїми діями або бездіяльністю може готувати підґрунтя для умов такого інтеграційного об'єднання. Євромайдан, анексія Криму та війна на Донбасі стали тим історичним періодом, після якого можливо очікувати активізацію Польщі в питанні інтеграції з Україною в тому чи іншому вигляді. Крах світової безпекової системи дає привід створити певний регіональний союз, до якого можуть увійти європейські країни, що є безпосередніми сусідами Росії і відчують загрозу з її боку. Політичні суперечки всередині ЄС, потенційний вихід деяких країн із Союзу, соціальні проблеми, що з кожним роком стають все більшими в країнах «Старої Європи», можуть призвести до необхідності кардинального реформування проекту об'єднаної Європи, і в такому випадку Польща може мати вже набагато більшу вагу в розробці нової форми об'єднання європейських країн і інтеграція України до такого Союзу може статися набагато швидше і легше.

Для того, щоб усі ці перспективи виявилися дійсно вигідними для України, вже зараз треба дотримуватися балансу — з одного боку, підтримувати дружні відносини з Польщею, користуватися політичними та економічними шансами, які вона постійно надає Україні, з іншого — мати власні інтереси та відстоювати їх, не псуючи відносини з найбільшим другом України в даний момент.

Основні виклики та загрози двостороннім відносинам чітко продемонстрували президентські вибори в Польщі навесні 2015 року, де близько 5,5 % набрали відверто антиукраїнські кандидати — кандидат від лівих сил Магдаліна Огурек та крайній правий Януш Корвін-Мікке. З огляду на парламентські вибори, що мають відбутися восени 2015 року, є вірогідність проходження в польський парламент проросійських та антиукраїнських сил. Активізація таких настроїв серед певної кількості поляків пов'язана з переосмисленням українцями своєї історії, що після Євромайдану вилалося у популяризацію націоналістичних організацій, що боролися за незалежність України під час Другої світової війни, та прийняття закону про визнання УПА та інших націоналістичних організацій борцями за незалежність України. Це все негативно сприймається переважною кількістю поляків, але якщо ліберальна їх частина все ж більш зорієнтована на проблеми сьогодення та перспективи співробітництва в майбутньому, то радикальна частина суспільства (ліва чи права) зосереджена як раз на болючих питаннях минулого, що й зумовлює відносно високі рейтинги антиукраїнських політиків в Польщі.

Тим не менш, несподіване обрання кандидата від «Права та справедливості» Анджея Дуди на посаду Президента Польщі у 2015 році може бути корисним Україні, адже традиційно «Право та справедливість» займає

більш жорстку та безапеляційну політику по відношенню до Росії, тоді як більш поміркована «Громадянська платформа» воліє зберігати рівновагу у зовнішній політиці. В будь-якому випадку багато залежатиме від настроїв самих поляків, адже перші місяці президентства Дуди будуть перед парламентськими виборами, які відбудуться восени 2015 року і вже за їхніми результатами можна буде аналізувати перспективи співпраці України з політично оновленою Польщею.

Одним з перших зовнішньополітичних кроків нового Президента Польщі стала пропозиція зміни формату переговорів щодо вирішення конфлікту на Донбасі. Зокрема Дуда запропонував залучення до переговорів США, найсильніших держав ЄС, а також сусідів України, включаючи Польщу [17].

Втім Анджей Дуда заявив, що спочатку це питання треба детально обговорити на двосторонній зустрічі з Президентом України Петром Порошенко [18].

Таким чином, можемо констатувати, що Анджей Дуда зацікавлений в більш активній участі Польщі у питанні врегулювання конфлікту на Донбасі і можемо припустити, що і в подальшому Президент Дуда буде більш активно, ніж його попередник, брати участь у питаннях, що стосуються України, зокрема у питанні євроінтеграції.

Підбиваючи підсумки, можемо сказати, що Євромайдан дав початок новому етапу україно-польських відносин. Етапу, на якому європейська інтеграція є тепер безальтернативним шляхом для України, і крізь цю візію майбутнього тепер будуються відносини України, з ЄС в цілому, так і з кожною окремою європейською державою. І це ставить перед Україною та її партнерами нові завдання і виклики. На даний момент Польща не має багато змоги та механізмів для допомоги Україні під час війни, так, питання надання зброї навряд чи залежить від самої лише Польщі і навряд чи Польща як член НАТО може сама надавати зброю Україні. Розуміючи це, не варто очікувати від Польщі того, що вона не може дати, але Україні треба користуватися тим, що Польща дає — передусім, це політичні та соціальні проекти. «Східне партнерство», яке для України зараз фактично знаходиться в замороженому стані, є чудовою платформою для ініціювання проектів в найрізноманітніших сферах, що можуть бути мотором реформ. Ініціатором цих проектів в рамках «Східного партнерства» може бути сама Україна, а Польща, як ініціатор проекту, може допомагати в їх реалізації. Крім того, перспективним є проект україно-польсько-литовської військової бригади, який може стати одним з рупорів реформи та популяризації українських військових сил. Крім того, Україна може ініціювати в рамках освітньої реформи та скорочення кількості внз, масштабні програми обміну студентами з польськими внз.

Отож, перспективи розвитку двосторонніх відносин залежать, в першу чергу, від ініціативності та готовності до реформ та змін української влади. Польща постійно ініціює різні нові проекти з Україною і з поглибленням європейської інтеграції України кількість цих проектів, очевидно, буде збільшуватися, головна мета — реалізовувати їх, а не залишати в замороженому стані. При постійній співпраці у різних галузях — економіці,

соціальної сфері, культур Польща цілком може стати основним другом та партнером України не тільки в Європі, але й у світі.

Разом з тим події, що сталися після Євромайдану — анексія Криму та військові дії на сході України, є постійним випробовуванням для польсько-українських відносин. Польща змушена йти на пряму конфронтацію з Російською Федерацією у питанні підтримки України, але що більш чутливо — часто позиція Польщі щодо України не співпадає з позицією країн «старої Європи» і тут Польща вимушена шукати варіанти для впровадження своєї зовнішньої політики. Незважаючи на все більшу вагу Польщі у ЄС, її вплив все ще не є ключовим і часто Польща стає заручником позиції більшості країн «старої Європи» щодо України. Тим не менш те, як польсько-українські відносини пройдуть цей етап випробувань, багато в чому зумовить подальші перспективи відносин між двома близькими східноєвропейськими країнами.

Список використаної літератури

1. Коморовський закликає Європу зрозуміти, наскільки важлива Україна. — Режим доступу: <http://www.pravda.com.ua/news/2013/10/16/7000108/>
2. Коморовський: Україна могла б виконати частину умов ЄС і після Вільнюсу. — Режим доступу: <http://www.pravda.com.ua/news/2013/11/15/7002207/>
3. Potężne demonstracje proeuropejskie w ukraińskich miastach. Największe od Pomarańczowej Rewolucji w 2004 r. — Режим доступу: http://wyborcza.pl/1,76842,15006826,Poteczne_demonstracje_proeuropejskie_w_ukraińskich.html#ixzz2leHWeGxE
4. Польский журналист рассказал, как и с какими словами «Беркут» разбил ему голову. — Режим доступу: <http://www.segodnya.ua/politics/pnews/Polskiy-zhurnalyst-rasskazal-kak-i-s-kakimi-slovami-Berkut-razbil-emu-golovu-.html>
5. МЗС Польщі засудило розгін Євромайдану. — Режим доступу: <http://www.polaradio.pl/5/38/Artykul/154538,МЗС-Польщі-засудило-розгін-Євромайдану>
6. На Михайловскую площадь прибыли послы ЕС и Польши. — Режим доступу: http://lb.ua/news/2013/11/30/243452_mihaylovskuyu_ploshchad_pribili.html
7. Качинський та Протасевич: «Ви потрібні Євросоюзу, двері відчинені». — Режим доступу: <http://www.pravda.com.ua/news/2013/12/1/7004006/>
8. Польша обещает помочь украинским студентам, отчисленным из-за Евромайдана. — Режим доступу: http://lb.ua/news/2013/12/13/246916_polsha_gotova_pomoch_ukrainskim.html
9. Польша приняла на лечение первых активистов Евромайдана. — Режим доступу: http://society.lb.ua/life/2014/02/06/254598_polsha_prinyala_lechenie_pervih.html
10. Угода про врегулювання кризи. — Режим доступу: <http://www.pravda.com.ua/articles/2014/02/21/7015533/>
11. Янукович планировал использовать армию, — МИД Швеции и Польши. — Режим доступу: http://lb.ua/news/2014/02/22/256596_yanukovich_planiroval_ispolzovat.html
12. Secretary General announces North Atlantic Council to meet following Poland's request for Article 4 consultations. — Режим доступу: http://www.nato.int/cps/en/natohq/news_107711.htm?selectedLocale=en
13. Підписано Угоду щодо створення спільної литовсько-польсько-української бригади. — Режим доступу: <http://www.mil.gov.ua/news/2014/09/19/pidpisano-ugodu-shhodostvorennya-spilnoi-litovsko-polsko-ukrainskoi-brigadi/>
14. Жителі Донбаса просять притулку у Польщі. — Режим доступу: <http://www.pravda.com.ua/news/2014/06/5/7028078/>
15. Все эвакуированные с Донбасса поляки улетели из Харькова. — Режим доступу. — http://www.ukrinform.ua/rus/news/vse_evakuirovannye_s_donbassa_polyaki_uleteli_iz_harkova_1702288

16. Историчний виступ Президента Польщі Коморовського у ВР. Повний текст. — Режим доступу: <http://www.eurointegration.com.ua/articles/2015/04/9/7032765/>
17. Дуда: к переговорам по Донбассу следует привлечь не только Польшу, но и США. — Режим доступу: <http://www.eurointegration.com.ua/rus/news/2015/08/19/7037180/>
18. Дуда запропонував Порошенку новий формат переговорів по Донбасу. — Режим доступу: <http://www.pravda.com.ua/news/2015/08/15/7077962/>

Стаття надійшла до редакції 08.09.2015

Шевченко А. Н.

кафедра международных отношений ОНУ имени И. И. Мечникова
к. 32, Французский бул., 24/26, г. Одесса-58, 65058, Украина

**ВЛИЯНИЕ ЕВРОМАЙДАНА И ДАЛЬНЕЙШИХ СОБЫТИЙ
В УКРАИНЕ НА ПОЛЬСКО-УКРАИНСКИЕ ОТНОШЕНИЯ**

Резюме

События в Украине зимы 2013–2014 года, которые получили название «Евромайдан», и дальнейшая агрессия России стали фактором, который повлиял на двусторонние отношения Украины со многими странами. В частности, эти события серьёзно повлияли на двусторонние отношения с ближайшим соседом Украины — Польшей. Польшу долгое время называли адвокатом и главным лоббистом Украины в ЕС. События Евромайдана, с одной стороны, усилили эту роль Польши, с другой — поставили ряд вызовов в двусторонних отношениях. В статье автор анализирует влияние Евромайдана и дальнейших событий в Украине на двусторонние польско-украинские отношения.

Ключевые слова: Украина, Польша, ЕС, Евромайдан.

Shevchenko O. M.

Department of International Relations, Odessa National University
к. 32, French Bul., 24/26, Odessa-58, 65058, Ukraine

**INFLUENCE OF EUROMAIDAN EVENTS AND FURTHER MILITARY
ACTIVITY ON RELATIONS OF POLAND AND UKRAINE**

Summary

The events in Ukraine of winter 2013–2014 named «Euromaidan» and further Russian aggression became the factor that influenced the bilateral relations of Ukraine with many countries. In particular, these events have drastically affected the bilateral relations of Ukraine with the closest neighbor of Ukraine — Poland. Poland has for a long time been named an advocate and the main lobbyist of Ukraine in the EU. The events of Euromaidan on one hand, have straightened this role of Poland, and on the other, have forced a series of challenges in the bilateral relations. In this article the author analyzes the influence of Euromaidan and further events of Ukraine to bilateral relations of Poland and Ukraine

Key words: Ukraine, Poland, EU, Euromaidan.